

סילבוס- מבוא לעולם המשפט

שם המרצה: עו"ד מעין פלטנר סטולר

לשעבר, עוזרת משפטית לנשיא ושופט בית משפט השלום של מחוז הצפון.
בין משפט לצדק - מבוא לעולם המשפט הישראלי.

בשנים האחרונות, עולם המשפט הפך ללב הפועם של הציבוריות הישראלית וסוגיות הקשורות למערכת המשפט נמצאות כיום במוקד השיח הציבורי ומשפיעות על עתיד החברה של כולנו.
קורס 'מבוא לעולם המשפט' מזמין אתכם לעשות סדר במושגים הללו ולהעניק לכם אוריינות משפטית רחבה, ביטחון והבנה עמוקה של כללי המשחק. לצד הדיון המרתק במערכת הציבורית, נצלול גם לנושאים שהם לב החיים האישיים של כל אזרח: צוואות וירושות, חוזי צרכנות, וייפוי כוח מתמשך. דרך ניתוח מקרים אמיתיים ודוגמאות מהשטח, נהפוך את המושגים המשפטיים לכלים מעשיים שיעניקו לכם כוח, ידע ושקט נפשי – הן בצרכנים והן כאזרחים מעורבים במציאות הישראלית המורכבת.

מפגש 1: מהו "משפט"? מה תפקידו בחברה? ומבנה מערכת המשפט בישראל

נפתח את המפגש הראשון שלנו בדיון בשאלה מהו המשפט ומה ההבדל בין מוסר, נורמה חברתית וחוק. לאחר מכן נערוך סקירה היסטורית קצרה על המשפט הישראלי- ממערכת המשפט בתקופת המנדט ועד ימינו.

החלק האחרון של המפגש יוקדש למבנה מערכת המשפט בישראל:
בתי משפט השלום, המחוזי והעליון- מה הסמכות השיפוטית של כל אחד מבתי משפט אלו, והיחסים בין הערכאות השונות.
בתי משפט ייחודיים וסמכויותיהם- בית משפט לתעבורה, בית משפט לענייני משפחה, בתי דין דתיים, בית דין ימי, בית הדין לעבודה, בית משפט לעניינים מינהליים ועוד.

מפגש 2: המשפט הפלילי- מהו "פשע" ושלבי ההליך הפלילי

במפגש זה נבחן תחילה מהי עבירה פלילית? מה ההבדל בין עבירת פלילית לעוולה אזרחית, ומתי אדם עלול לשאת באחריות פלילית למעשיו. ההליך הפלילי כהליך המתנהל בין המדינה לאזרח, ורשויות התביעה.

נסקור את שלבי ההליך הפלילי בהתאם לסדרם הכרונולוגי: חקירה, כתב אישום, משפט, הכרעת דין, טיעונים לעונש וגזר דין.

בהמשך, נתוודע למדיניות הענישה בהתאם לתיקון מס' 113 לחוק העונשין. נציג את הבניית שיקול הדעת במלאכת קביעת הענישה כפי שהיא קבועה בחוק, ומיושמת בפסיקות בתי המשפט. נדון בשיקולים של טיפול, שיקום, ענישה והרתעה.

מפגש 3: מבט על המשפט האזרחי

במסגרת המפגש השלישי נערוך היכרות עם התחום הרחב של המשפט האזרחי. נציג את התחומים השונים העוסקים בעיקר ביחסים בין אדם לחברו: חוזים, נזיקין, לשון הרע, תביעות קטנות וצרכניות ותביעות כספיות אחרות.

במהלך הדיון נתמקד בסוגיות צרכניות שמעסיקות אותנו בחיי היום יום:

- הגנה על צרכנים
- חוזי צרכנות אחידים
- עסקאות טלפוניות

מפגש 4: דיני משפחה וירושה

נסקור בכלליות את תחומי העיסוק של בית המשפט לענייני משפחה. ייחודיותה של ערכאה זו מבחינה מהותית ומבחינת סדרי הדין.

נכיר וננתח מבחינה משפטית סכסוכים המצויים בסמכותו של בית משפט זה- גירושין, מזונות, סכסוכים בין בני משפחה ועוד.

מפגש 5: ירושה וצוואות

מה ההבדל בין ירושה על פי דין לבין צוואה? נכיר את חוק הירושה. נכיר חלק מהאפשרויות השונות שמוריש רשאי להורות בצוואתו, לרבות: "יורש במקום יורש", "יורש אחר יורש" ועוד. נבחן בעיות שעשויות להיות בצוואות. נביא דוגמאות וטעויות נפוצות שכדאי להימנע מהן במועד עריכת הצוואה. הליכי התנגדות לצוואות- נכיר את הלכת החוטים השזורים שהתפתחה בשנים האחרונות בפסיקה (הלכת מרום).

מפגש 6: ייפוי כח מתמשך

נכיר את כלי ייפוי הכח המתמשך- משמעותו, היקף תחולתו, יתרונות וחסרונות.

מפגש 7: דיני חוזים

במפגש זה נצלול לאחד מענפי המשפט האזרחי המרתקים, והרלוונטיים לחיי היום יום של כולנו. אנחנו עוסקים פעמים רבות בחיינו בהסכמים שונים ונדרשים לחתום על חוזים בנושאים מגוונים. במסגרת ההרצאה נדבר על מושגי יסוד בתחום: "הצעה", "קיבול", "טעות", "הטעייה", "ביטול חוזה" ועוד. נדבר ונתעמק בדרישת "תום הלב" המלווה אותנו לאורך כל חייו של החוזה.

מפגש 8: משפט חוקתי – זכויות האזרח מול המדינה

נלמד על בג"ץ- בית דין גבוה לצדק- סמכויותיו, מתי ולמה פונים אליו? חוקי היסוד ומעמדם- כבוד האדם וחירותו, חופש הביטוי, זכות הפרטיות, הזכות לשוויון ועוד. נבחן מקרים אמיתיים ששינו את מציאות חיינו (לדוגמה: פס"ד קעדאן, פרשת קול העם, פס"ד אליס מילר ועוד).

מפגש 9: יישוב סכסוכים בדרכי שלום

הליכי יישוב סכסוכים אלטרנטיביים- היכרות עם הכלים השונים: בוררות, גישור, גישבור, בורגיש. הליכי ODR- הליכי יישוב סכסוכים מקוונים.

מפגש 10: משפט וטכנולוגיה

כיצד המשפט משתנה עם התפתחות הטכנולוגיה?
האם הפרטיות שלנו נפגעת עם התפתחות אמצעי המעקב ואיסוף המידע?
כיצד משפיעה מהפכת ה-AI על עולם המשפט?
סיכום הקורס.